ਜੋਸਫ ਸਟੀਫਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਸੰਥਾਨਾਸਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 90-93 ਦੇ 2022)
ਜਨਵਰੀ 25, 2022
[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾ 401 – ਕੀ ਧਾਰਾ 401 ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ/ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾ 401 – ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਿਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੇ ਧਾਰਾ 372 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 378(4) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਯ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਪੀੜਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀੜਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 372 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 378(4) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾ 401(5) – ਧਾਰਾ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ – ਫੈਸਲਾ: ਜਿੱਥੇ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ.401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੇਠ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ; ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ; ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ
ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ/ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, (i) ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ; ਜਾਂ (ii) ਉਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇ. ਚਿੰਨਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਲਟ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹੋਈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ। [ਪੈਰਾ 9][194-F-H; 195-A-C]

2.1 ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੁਣ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਮਨੋਰਥ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਰੇਗੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ. ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀੜਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 378 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ, ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ. [ਪੈਰਾ 10.1][195-ਈ- ਜੀ]

2.2 ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੇ ਧਾਰਾ 372 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਧਾਰਾ 378(4) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧ ਉਪਚਾਰਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 372 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 378(4) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 10.2]

3.1 ਹੁਣ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 401, ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਵਰਤਣੀ ਹੈ, ਨਾਮਤ: ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਥੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼, ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 11]

3.2 ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਭੇਜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣ ਸਕੇ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਕੋਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ, ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਜਾਏ ਕਿ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਦੇ। [ਪੈਰਾ 12]

ਕੇ. ਚਿੰਨਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ AIR 1962 SC 1788 : [1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 412; ਸ਼ੀਤਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਤ (2010) 2 SCC 190 : [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 686; ਗਣੇਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਨੱਪਾ (2014) 1 SCC 87 : [2013] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 400; ਰਾਮ ਬ੍ਰਿਕਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਯਾਦਵ (2004) 7 SCC 665; ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2019) 2 SCC 752 : [2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਡੀ. ਸਟੀਫਨਸ ਬਨਾਮ ਨੋਸਿਬੋਲਾ AIR 1951 SC 196 : [1951] 0 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 284 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1963] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 412 ਪੈਰਾ 3.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 686 ਪੈਰਾ 3.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2013] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 400 ਪੈਰਾ 3.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 665 ਪੈਰਾ 3.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 3.3 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1951] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 284 ਪੈਰਾ 8(ਬੀ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 90-93 ਦੇ 2022.

ਮਦੁਰਾਈ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 14.05.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਕ੍ਰਿ. ਆਰ.ਸੀ (ਐਮ.ਡੀ) ਨੰਬਰ 323 ਤੋਂ 326 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ.

ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮ. ਪੀ. ਪਾਰਥੀਬਨ, ਏ. ਐਸ. ਵੈਰਾਵਾਨ, ਆਰ. ਸੁਧਾਕਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਟੀ. ਹਰੀ ਹਰਾ ਸੁਧਨ, ਵਿਕਾਸ ਜੀ. ਆਰ., ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ ਐਸ., ਮਿਸ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਨੂਪੁਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਰੀ ਜੀ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.

1. ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਮਦੁਰਾਈ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 323 ਤੋਂ 326 ਦੇ 2013 ਵਿੱਚ 14.05.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਕਸ਼ੇਤਰ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 8 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 324, 326, 307, 506(ii) ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ. ਕਿ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਤਿਰੁਚਿਰਾਪੱਲੀ, ਨੇ ਮਿਤੀ 28.09.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਸਿਵਾਏ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 506(ii) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 506(ii) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.1 ਤਿਰੁਚਿਰਾਪੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਤੀਜੇ ਵਾਧੂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਤਿਰੁਚਿਰਾਪੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 92/2012 ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 506(ਦੋ) ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਪੀੜਤਾਂ (ਇੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 108 ਤੋਂ 110 ਦੀ 2012 ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ।

2.2 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, 18.01.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 506(ਦੋ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਪੀੜਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.3 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 92/2012 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਪੀੜਤਾਂ - ਇੱਥੇ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397 ਰ/ਵ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 323 ਤੋਂ 326 ਦੀ 2013 ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 92/2012 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 506(ਦੋ) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2.4 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 8 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

3. ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਧਾਰਾ 401(3) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਚਿੰਨਾ ਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1788; ਸ਼ੀਤਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਤ, (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 190; ਗਣੇਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਣੱਪਾ, (2014) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 87; ਅਤੇ ਰਾਮ ਬ੍ਰਿਕਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਯਾਦਵ, (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 665।

3.2 ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ 2009 ਦੇ ਐਕਟ 5 ਦੁਆਰਾ 31.12.2009 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀੜਿਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਅਪਰਯਾਪਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਪੀੜਿਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 372, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 4 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

3.3 ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕੇਸ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ, (2019) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 752, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੀੜਿਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਪੀੜਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 378(4) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ" ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3.4 ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

3.5 ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸੁਣਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

4. ਸ੍ਰੀ (ਡਾ.) ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਰੀਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

4.1 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 372 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ – ਪੀੜਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

6. ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੂ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

i) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰੀਵਿਜ਼ਨਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ?

ii) ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਹੁਣ ਧਾਰਾ 372

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ/ਪੀੜਤ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ?; ਅਤੇ

iii) ਕੀ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ?

8. ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਕੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 401 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਨਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੁਣ ਰੇਸ ਇੰਟੇਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

a) ਕੇ. ਚਿੰਨਾ ਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਭਾਗ 439(4) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ “ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 439 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ”। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ “ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ”। ਦੋਸ਼ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“11. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪਹਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਮੁੜ ਪਰੀਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਤੱਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੜ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕਹੇਗੀ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੜ ਸੁਣਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਖਾਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੂਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।"

b) ਰਾਮ ਬ੍ਰਿਕਸ਼ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇ. ਚਿੰਨਾਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ. ਸਟੀਫਨਸ ਬਨਾਮ ਨੋਸੀਬੋਲਾ, ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 196, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ, ਉੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

c) ਫਿਰ, ਸ਼ੀਤਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 401(3) ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

d) ਗਣੇਸ਼ਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਤੋਂ 12 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“10. ਸੈਕਸ਼ਨ 386(ਅ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਣ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 386 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ, ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦਿਆਂ, ਬਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

11. ਪਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਬੇਅਸਰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੁਮਰਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਰਸਤਾ ਬਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

12. ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਬਿਦੇਸ਼ਵਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [(2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 650 : 2002 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1448], ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 654-55, ਪੈਰਾ 12)

“12. ... ਧਾਰਾ 401 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ

ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ, ਜੋ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 401 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗੁਮਰਾਹੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਗਲਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਯੋਗ ਹੈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ/ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ. ਚਿੰਨਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, (i) ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ; ਜਾਂ (ii) ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਚਿੰਨਸਵਾਮੀ ਰੈੱਡੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ, ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 401 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਕੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

“(4) ਜਿਥੇ ਇਸ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜੋ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

10.1 ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੀੜਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀੜਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਸੈਕਸ਼ਨ 378 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10.2 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 378 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕ ਸੰਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਿਥੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 378(4) ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 372 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 378(4) ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਹੁਣ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 401, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼, ਤਾਂ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

12. ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰਯ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 372 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਜਾਏ ਕਿ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 372 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ।

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate